

ЖАҢЫ КЕРЕЕС КЕРЕГИНДЕ

Кару кычыраачылар!

Колыгарда тудунып алган бичик *Жаңы Кереес* деп адалат. Бу бичик – көчүрөөчүнүн, ого болушкан ла жөмөшкөн көп улустун он жылдын туркунына улалган үзүги ле чылаазыны жок ижинин турултазы.

Жаңы Кереестин бичиктери Эртеги Кереестин бичиктериле кожо Агару Бичик – *Библия* деп адалат. Библия – бастыра телекейде эн кычырылып турган бичик. Ондо Кудай улусла тургускан эки кереес керегинде айдылат. Эртеги Кереесте канайып Кудай израиль калыкла Кереес тургусканы, ологго Моисей ажыра агару Жасак бергени керегинде бичилген. Жаңы Кереесте канайып Ол жүзүн-башка калыктардын улузыла, Иисус Христоско бүткен ончо улусла кереес тургусканы бичилген.

Жаңы Кереес жебрен грек тилле бичилген 27 бичиктен туруп жат. Ол өйлөрдө грек тил Рим империяда журтаган калыктар эрмектешкен төс тилдердин бирүзи болгон.

Жаңы Кереестин баштапкы төрт бичиги гректеп «Евангелион» деп адалат. «Сүүнчилү Жар» – ол өрөги сөсти алтай тилге көнү көчүргени. Бу бичиктерде Иисус Христостун туулганы, жүрүми, жарлыктаганы, өлгөни ле тирилгени керегинде айдылат.

Сүүнчилү Жардын кийнинен *Апостолдордун Ижинин Бичиги* салылган. Ондо Иисуска бүдери телекей үстине канайда таркап баштаганы керегинде айдылат.

Жаңы Керееске 21 самара кирген; оларды ончозын Иисустун апостолдоры ла бистин эранын 1 чагынын христиандары бичиген. Бу самаралардын кезиги Рим империянын жүзүн-башка калаларындагы серкпелерге ийилген, өскөлбрин десе чокым улус бичиген. Оларды бичигендер Иисус Христоско бүдетенин улуска жакшы ондоп аларга болужар, христиан жүрүм керегинде тузалу жөп-шүүлтелер ле үредү берер күүндү болгондор.

Јаңы Кереестинг калганчы бичиги – *Иоанның Ачылтазы*. Бу бичик сүр-темдектү тилле бичилген. Ондо чактын учында канайып Кудайдын Каандыгы жаманды женип, Кудайга бүткен улуска Иисус Христос чындаптан бастыра телекейдин Кааны ла Кайраканы деп ижемји берип турганы керегинде айдылат.

Јаңы Кереести алтай тилге көчүргени керегинде

Јаңы Кереес эки мунг жылга шыдар кайра бичилген. Онон бери *Јаңы Кереес* телекейдин 1200-тен ажыра тилине бүткүлинче көчүрилген.

19-чы чакта Алтайдын духовный миссиязынын, анчада ла Макарий Глухарёв ло Михаил Чевалковтын эрчимдү ижинин шылтузында алтай тилге төрт Евангелие, Апостолдордын ижи көчүрилген. *Јаңы Кереестинг* тагынан бичиктеринин баштапкы көчүриштерин Библияны көчүрер Институт кепке баскан: 1996 жылда «Марктан Јакшылыкту Јар», 1999 жылда «Сүүнчилү Јар» деп бичиктерди. Анайда ок 1997 жылда «Иисус – балдардын најызы» деп бичик, 2002 жылда «Балдардын Библиязы» кепке базылган.

Эмдиги өйдиг литературалык тилиле кепке базылган Јаңы Кереес – ол көчүрөөчи ле Библияны көчүрер Институттын редакторлары бүдүрген иш. Алтай көчүриште *Грек Јаңы Кереес* тузаланылган (редакторы К. Аланд, 4-чи чыгарганы, Бириктирилген Библей Обществолор, Штуттгарт, 1993 жыл). Бу бичиктин тексти *Јаңы Кереестинг* эн жебрен деген грек колбичимелдерине төзөлгөлөнгөн. Жебрен колбичимелдер ле орус Синод көчүриште тузаланылган бичиктер ортодо бир кезик башкаланыштар бар. Онон улам алтай көчүриш кезектей Синод көчүриште башкаланып јат. Бу башкаланыштар анчада ла учурлу деген јерлерде јартамал берилет.

Алтай көчүриштинг төс амадулары мындый болгон: баштапкызында, грек тилле бичилгеннинг шүүлтезин чын көчүрери; экинчизинде, бу шүүлтени эмдиги өйдиг су-алтай тилине кычыраачыга јарт эдип јетирери. Библияны көчүрер Институт көчүрөөчиге, көчүриштинг редакторларына, анайда ок Иисус Христос керегинде Сүүнчилү Јарды алтай тилле кепке базарга болушкан ончо улуска јаан алкыш-быйанын айдып туру.

Кычыраачыга болуш эдип

Јаны Кереести көчүрген тексттин бойынан башка бу чыгарышта болушту эп-аргалар бар. Олор текстти јакшы ондоорго болужар.

1. Бажалыктар.

Бичиктердин тангынан үзүктери шүүлтези аайынча бөлүлген ле бажалыктарла берилген. Андый бажалыктар баштапкы грек колбичимелдерде јок болгон. Олорды көчүриштин оток-күреези кошкон. Онызы кычыраачыга текстте аайланарга ла керектү јерлерди ылтап табарга болушту болор.

2. Эртеги Кереестен алылганы.

Иисус Христос ло *Јаны Кереестин* бичиичилери Эртеги Кереестен үлгерлерди алып, улайын тузаланатан. Эртеги Кереестен сөс сөслө алылганы алтай көчүриште аңылап базылган.

3. Јартамалдар.

Текстте латын танык учурап турган болзо, темдектелген ол үлгерге төмөн јартамал бар. Кезик јартамалдар *Јаны Кереес* бичилген өйлөрдөги биске таныш эмес аттарды, сөстөрдө эмезе культуранын аңылузын јартап јадылар. Өскөлөри үлгерди база канайда јартаар арга барын көргүзет. Анайда ок јебрен грек колбичимелдер ортодогы башкаланыштарды көргүзип турган јартамалдар бар.

4. Сөзлик.

Эн учурлу деген, улайын учурап турган эмезе јангы табылган сөстөрдө ле сөсколбулардын учуры бичиктин учында јарталат.

5. Карталар.

Бичиктин учында анайда ок *Јаны Кереестин* өйиндеги телекейдин карталары салылган. Олордон Иисус Христостын, апостолдордын јол-јоругы канайда өткөнин көрөр аргагар бар.

Бистин чүмдү өйибисте бу Јар алтай калыкка ижемји берер ле ого бойынын тилин чеберлеп аларга болужар деп, бүдүп јадыбыс. Онын учун бу агару бичикти – алтай тилле *Јаны Кереести* кару кычыраачыларыска акту јүрегистен сыйлап турубыс.

Библияны көчүрер Институт